

Examen VMBO-KB

2017

tijdvak 2
maandag 19 juni
13.30 - 15.30 uur

maatschappijleer 2 CSE KB

Dit examen bestaat uit 43 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 52 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

KB-0323-a-17-2-o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Criminaliteit en rechtsstaat

tekst 1

Politie Rotterdam eo @Politie_Rdam • 25 mei

Dankzij goed researchewerk 17 jongeren aangehouden #Pendrecht
#inbraken #straatroof #wapens

bron: twitter.com van 25 mei 2016

- 1p 1 Tekst 1 is een Twitterbericht van de politie Rotterdam.
Over welke taak van de politie gaat dit bericht?
- A dienstverlening
 - B handhaving van de openbare orde
 - C opsporing van strafbare feiten
 - D vervolging

tekst 2

Kinderen plegen vernielingen op begraafplaats

Twee jongens van zeven en acht jaar hebben op een begraafplaats vernielingen aangericht.

De ouders van de kinderen hebben hun excuses aangeboden aan de pastoor. De politie gaat met de basisschool en de ouders van de twee jongens praten over eventuele maatregelen. De jongens worden niet vervolgd.

naar: www.dichtbij.nl van 30 juni 2016

- 1p 2 In tekst 2 staat een reden waarom de jongens **niet** vervolgd worden.
→ Welke reden is dat?

- 2p 3 Hieronder staan vier beweringen over de Hoge Raad.
→ Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
- 1 Als je het niet eens bent met een uitspraak van de Hoge Raad, kun je in beroep bij het gerechtshof.
 - 2 Als je je schuldig maakt aan een overtreding, moet je voor de Hoge Raad verschijnen.
 - 3 De Hoge Raad kan besluiten om iemand een zwaardere straf te geven dan lagere rechters hebben gegeven.
 - 4 Er is maar één Hoge Raad in Nederland.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...

tekst 3

Geen straf

Een 44-jarige man die vorig jaar een 14-jarige jongen mishandelde, is schuldig verklaard zonder strafoplegging. De man sloeg de jongen een bloedneus. Dit deed hij nadat de 14-jarige jongen een ei tegen het raam van de vriendin van de man had gegooid.

De vriendin werd al enige tijd lastiggevalen door de jongen en andere hangjeugd en overwoog daarom zelfs te verhuizen, schrijft het Noordhollands Dagblad.

naar: www.telegraaf.nl van 10 februari 2015

- 1p 4 Heeft de man uit tekst 3 zich schuldig gemaakt aan eigenrichting? Geef een verklaring voor je antwoord. Uit je antwoord moet blijken dat je weet wat eigenrichting is.
- 2p 5 De politie houdt regelmatig alcoholcontroles in het verkeer. De politie controleert dan met een ademtest (blaastest) of een automobilist meer alcohol heeft gedronken dan wettelijk is toegestaan. Hieronder staan vier soorten overheidsbeleid ten aanzien van criminaliteit.
- a gevangenisbeleid
 - b jeugdbeleid
 - c opsporingsbeleid
 - d preventief beleid
- Leg uit van welke **twee** soorten beleid sprake is bij de alcoholcontroles van de politie bij automobilisten.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
1. ... beleid, want ...
 2. ... beleid, want ...

tekst 4

Meld ...

De Nederlandsche Bank (DNB) opent een meldpunt voor fraude in de financiële sector. Het Meldpunt Misstanden moet DNB helpen om 'ernstige overtreding van wet- en regelgeving bij een financiële instelling' sneller op te sporen. DNB wil graag dat mensen melding doen van onder andere verduistering, oplichting, valsheid in geschrifte en vastgoedfraude.

naar: www.quotenet.nl van 12 februari 2016

- 1p 6 Welk soort criminaliteit stond op de puntjes in tekst 4?
- A georganiseerde criminaliteit
 - B heling
 - C veelvoorkomende criminaliteit
 - D witteboordencriminaliteit

tekst 5

Celstraf geëist voor mishandeling

Begin dit jaar werd D. in de trein door een beveiligingsmedewerker van de NS betrapt op zwartrijden. Toen bleek dat D. geen identiteitsbewijs had, werden er andere beveiligers opgeroepen om hem te fouilleren. Dat wilde D. niet. Er ontstond een worsteling waarbij een beveiligers een kopstoot zou hebben gekregen en de twee anderen krassen in hun nek hadden opgelopen.

De officier van justitie kent D. al zo'n tien jaar en bijna altijd was de aanleiding vrijwel hetzelfde. D. gaat in discussie en dat levert altijd problemen op.

Het advies van psychiaters en ... om een deel van de straf voorwaardelijk op te leggen en D. te laten behandelen aan verschillende stoornissen, legde de officier naast zich neer. D. zit inmiddels 102 dagen vast en als het aan de officier ligt komen daar nog achttien dagen bij.

naar: De Telegraaf van 8 mei 2015

- 1p 7 Op de puntjes in tekst 5 is een instantie of persoon weggelaten die advies kan uitbrengen tijdens een rechtszitting. Wat moet er op de puntjes in tekst 5 worden ingevuld?
- A de politie
 - B de rechter
 - C de reclassering
 - D het Openbaar Ministerie

- 1p 8 Welke conclusie kun je op basis van tekst 5 trekken?
- A D. is een recidivist.
 - B D. is volledig ontoerekeningsvatbaar.
 - C Het gedrag van D. komt door verminderde sociale controle.
 - D In de zaak van D. is sprake van klassenjustitie.

tekst 6

Cel geëist voor rellen over asielzoekerscentrum

Wat justitie betreft krijgen vier relschoppers uit Geldermalsen celstraffen van zes tot twaalf maanden. Het Openbaar Ministerie (OM) wil daarmee “een kristalhelder antwoord” geven op het geweld dat de verdachten zouden hebben gebruikt om een raadsvergadering in het dorp te verstoren.

De groep was er volgens justitie duidelijk op uit de raadsvergadering te verstoren. Eerst vreedzaam, later met grof geweld. Daar hebben de vier verdachten van vandaag een belangrijke rol in gespeeld, vindt het OM. “Alleen dat rechtvaardigt al een gevangenisstraf”, zei de officier van justitie. Volgens hem is er door de rellen die avond geen besluit genomen over de komst van een asielzoekerscentrum.

naar: nos.nl van 30 mei 2016

- 1p 9 In tekst 6 staat: “Alleen dat rechtvaardigt al een gevangenisstraf”, zei de officier van justitie”.
In welk deel van de rechtszitting is deze zin uitgesproken?
- A in de tenlastelegging
 - B in het pleidooi
 - C in het requisitoir
 - D in het vonnis
- 1p 10 De officier van justitie heeft verschillende taken.
Met welke taak houdt de officier van justitie zich bezig in tekst 6?
- A doen uitvoeren van opgelegde vonnissen
 - B handhaving van de openbare orde
 - C leiden van het opsporingsonderzoek
 - D vervolgen van strafbare feiten

tekst 7

Rechtbank Noord-NL @RNoordNederland • 28 apr.

Drie jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging voor brandstichter Hoogeveen #uitspraken

naar: twitter.com van 28 april 2016

- 1p 11 Tekst 7 is een Twitterbericht van de rechtbank Noord-Nederland. Een rechter kan hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen opleggen. Wat heeft de rechter de brandstichter in tekst 7 opgelegd?
- A alleen hoofdstraffen
 - B een hoofdstraf en een bijkomende straf
 - C een hoofdstraf en een maatregel
 - D een maatregel en een bijkomende straf
- 1p 12 Er zijn verschillende individuele en maatschappelijke oorzaken van crimineel gedrag. In tekst 7 is een individuele oorzaak van crimineel gedrag te herkennen. → Welke oorzaak is dat?

tekst 8

Verblijfsverbod

Om de openbare orde te handhaven heeft ... een verwijderingsbevel voor een dealer-overlastgebied opgelegd aan: de heer B.S, geboren op 7 juli 1976. De einddatum van het verblijfsverbod is 4 juni 2016.

naar: www.metronieuws.nl van 9 maart 2016

- 1p 13 Tekst 8 is een bericht van de gemeente Amsterdam. In het bericht wordt bekendgemaakt dat B.S. tijdelijk niet in een bepaald gebied in Amsterdam mag komen. Wat moet op de puntjes in tekst 8 worden ingevuld?
- A de burgemeester
 - B de gemeenteraad
 - C de officier van justitie
 - D de wethouder van justitie

tekst 9

Politie doet drugsonderzoek

De politie heeft dinsdag in Den Haag dertien huiszoeken verricht in woningen en bedrijven voor een onderzoek naar grootschalige in- en uitvoer van cocaïne en witwassen¹⁾. Er werden twee mensen aangehouden.

Bij de huiszoeken zijn onder andere tientallen mobieltjes en een geldtelmachine in beslag genomen. Ook zijn vele tienduizenden euro's in contanten aangetroffen.

Het Openbaar Ministerie startte in 2015 met een groot onderzoek naar de omvangrijke handel in cocaïne en het witwassen van de opbrengsten daaruit.

noot 1 witwassen = geld dat op een illegale wijze verkregen is, in het normale geldverkeer brengen

naar: www.nu.nl van 19 april 2016

- 1p 14 Van welk soort criminaliteit is er sprake in tekst 9?
- A georganiseerde criminaliteit
 - B veelvoorkomende criminaliteit
 - C witteboordencriminaliteit

Zie tekst 9.

- 2p 15 Strafbaar gedrag kan in verschillende wetboeken of wetten staan, bijvoorbeeld in de Wegenverkeerswet.
- In welk wetboek of welke wet staat dat de handel in cocaïne verboden is?
- In welk wetboek of welke wet staat dat witwassen verboden is?
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- handel in cocaïne: ...
- witwassen: ...

tekst 10

Er moeten zwaardere straffen komen voor mensen die met alcohol op rijden. Dat wil

naar: www.bnr.nl van 16 maart 2015

tekst 11

Gevangenisstraffen moeten eindelijk echt gebruikt worden om mensen weer op het rechte pad te krijgen, vindt

naar: website van een politieke partij van 18 september 2015

- 1p 16 Welke politieke partij moet op de puntjes in tekst 10 worden ingevuld en welke op de puntjes in tekst 11?
- A in tekst 10 de PvdA en in tekst 11 de VVD
 - B in tekst 10 de VVD en in tekst 11 GroenLinks
 - C in tekst 10 GroenLinks en in tekst 11 de PvdA

Zie tekst 10.

- 1p 17 Gaat tekst 10 over rechtsbescherming of over rechtshandhaving?

Zie tekst 11.

- 1p 18 Straffen worden met verschillende doelen gegeven, bijvoorbeeld met als doel preventie.
→ Welk **ander** doel van straffen moet gevangenisstraf nu eindelijk eens echt hebben volgens tekst 11?

- 2p 19 Hieronder staan vier beweringen over slachtofferonderzoeken.
→ Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
- 1 Slachtofferonderzoeken worden gehouden onder mensen die slachtoffer zijn geweest van een misdrijf.
 - 2 De cijfers van slachtofferonderzoeken worden beïnvloed door selectief opsporingsbeleid.
 - 3 Mensen kunnen bang zijn om sommige delicten te noemen.
 - 4 Slachtofferonderzoeken geven een goed beeld van het werkelijk aantal gepleegde vernielingen van openbaar bezit.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

1 = ...

2 = ...

3 = ...

4 = ...

tekst 12

Misdaadmeter

Amsterdam is de onveiligste stad van ons land. Dat blijkt uit de Nationale Misdaadmeter van het Algemeen Dagblad. Maastricht staat op de tweede plek. Rotterdam neemt de derde plek in.

naar: www.rtlnieuws.nl van 12 mei 2015

- 1p 20 Criminaliteit is een plaatsgebonden en tijdgebonden begrip.
Is tekst 12 hier een voorbeeld van?
- A ja, maar alleen van plaatsgebonden begrip
 - B ja, maar alleen van tijdgebonden begrip
 - C ja, van allebei
 - D nee, van geen van beide

tekst 13

Dit kun je beter niet doen op reis

a Blotebillenfoto's maken

In mei 2015 werd een Nederlandse vrouw in Cambodja opgepakt en het land uitgezet, omdat ze met twee anderen bij een tempel foto's had gemaakt waarop zij poseerden met blote billen. Dat geldt als het beledigen van de Cambodjaanse cultuur.

b Oortjes in

Een Franse wet, die sinds zomer vorig jaar geldt, verbiedt oortjes in achter het stuur. Ook een koptelefoon op mag niet meer.

c Illegaal downloaden

Oké, illegaal downloaden mag nergens, maar vooral uit Duitsland komen berichten over strenge handhaving. Het kan je een rekening van meer dan 1000 euro opleveren.

d Met je linkerhand eten

Probeer in India niet met je linkerhand te eten en geef hier ook niet iets mee aan een ander. De linkerhand geldt hier namelijk als onrein, omdat deze wordt gebruikt voor het afvegen van de billen en het uitdoen van de schoenen.

naar: www.metronieuws.nl van 5 juli 2016

Lees tekst 13.

- 2p 21 Geef van elke alinea aan of er in het beschreven land sprake is van een ongeschreven regel of een rechtsregel.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

a = ...

b = ...

c = ...

d = ...

Politiek en beleid

- 2p 22 Hieronder staan vijf politieke instellingen in Nederland en Europa en vijf beweringen over deze instellingen.

politieke instelling	bewering
a de Eerste Kamer	1 benoemt burgemeesters
b de gemeenteraad	2 controleert het college van B en W
c de regering	3 wordt eens in de vijf jaar gekozen
d het Europees Parlement	4 wordt indirect gekozen
e het parlement	5 bestaat uit de Eerste en Tweede Kamer samen

→ Welke bewering hoort bij welke politieke instelling?

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met het juiste nummer.

- a = ...
- b = ...
- c = ...
- d = ...
- e = ...

- 1p 23 Politieke stromingen hebben vaak verschillende uitgangspunten. Voor welke stroming is internationale solidariteit een belangrijk uitgangspunt?
- A** de liberale stroming
 - B** de rechts-extremistische stroming
 - C** de sociaaldemocratische stroming

tekst 14

‘Consumenten moeten duidelijkheid krijgen over herkomst melk’

Consumenten moeten kunnen weten waar de melk die ze drinken vandaan komt. Het Europees Parlement wil EU-landen verplichten om op etiketten van melk, melkproducten en bewerkt vlees het land van herkomst af te drukken.

Het Europees Parlement vraagt aan ... snel met wetsvoorstellen te komen.

naar: www.nu.nl van 12 mei 2016

- 1p 24 Wat moet op de puntjes in tekst 14 worden ingevuld?
- A de Europese Commissie
 - B de parlementen van de afzonderlijke lidstaten
 - C de regeringen van de afzonderlijke lidstaten

tekst 15

VVD: een duurzaam Voorschoten begint bij minder regels!

In de gemeenteraad van Voorschoten wordt binnenkort gesproken over een nieuw milieubeleidsplan. De VVD wil het voor inwoners makkelijker maken om bij te dragen aan een beter milieu en een duurzaam Voorschoten. Zo wil de partij het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's makkelijker maken.

naar: www.voorschotenonline.nl van 18 maart 2015

- 1p 25 Welk uitgangspunt van het liberalisme is te herkennen in tekst 15?
- A deregulering
 - B milieuvriendelijk produceren via overheidsmaatregelen
 - C Politieke grondrechten staan centraal.

tekst 16

Rokjesverbod

In een e-mail die vrouwelijke baliemedewerkers in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West van hun teamleider ontvingen, stond het volgende: "Vanaf heden wil ik de afspraak maken dat dames een rok of een jurk dragen die niet korter is dan net boven de knie. Ook knielaarzen vind ik niet gepast aan de balie. De volgende keer stuur ik mensen naar huis en niet meer naar een winkel om iets te gaan halen."

De Amsterdamse politiek reageerde boos op het bericht. Het Amsterdamse gemeenteraadslid Rutger Groot Wassink (GroenLinks) kondigde raadvragen aan.

naar: www.parool.nl van 16 maart 2016

Lees tekst 16.

- 1p 26 Aan wie zal Rutger Groot Wassink de raadvragen stellen?
- A de minister van Binnenlandse Zaken
 - B de vrouwelijke baliemedewerkers
 - C de wethouder die over het onderwerp gaat
 - D Gedeputeerde Staten

tekst 17

Rokjesverbod (vervolg)

Vrouwelijke baliemedewerkers in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West mogen in korte rok naar hun werk. Van een verbod op rokjes is geen sprake.

De ophef ontstond toen een teamleider van het stadsdeel in een e-mail aan vrouwelijke baliemedewerkers had laten weten dat zij geen te korte rokjes en jurkjes of knielaarzen mogen dragen. Volgens het dagblad Het Parool zou de aanleiding voor de e-mail een incident zijn waarbij een baliemedewerkster een rokje droeg dat zo kort was, dat haar billen zichtbaar waren.

naar: www.ad.nl van 16 maart 2016

Lees tekst 17.

- 1p 27 Normen komen voort uit waarden. Een verbod op te korte rokjes is een norm.
- Noem een waarde die de teamleider mogelijk zo belangrijk vond dat zij het dragen van te korte rokjes wilde verbieden.

- 1p 28 Wanneer kun je een klacht indienen bij de Nationale Ombudsman?
- A als een winkel je niet het juiste product geleverd heeft
 - B als je de inhoud van wetten niet goed vindt
 - C als je een conflict met een andere burger hebt over de openbare ruimte
 - D als je vindt dat een overheidsinstantie haar werk niet goed heeft gedaan

tekst 18

Woonreferendum

Rotterdam wil tienduizenden betaalbare woningen vervangen door dure woningen. Stop afbraak betaalbare woningen!

naar: twitter.com van 10 mei 2016

Lees tekst 18.

- 1p 29 Het woonreferendum is een initiatief van de samenwerkende huurdersorganisaties in Rotterdam en wordt gesteund door onder andere een aantal politieke partijen. Tekst 18 is een Twitterbericht van een politieke partij. Politieke partijen vervullen verschillende rollen. Welke rol vervult de partij door het versturen van dit Twitterbericht?
- A het formuleren van een verkiezingsprogramma
 - B het proberen te krijgen van politieke macht
 - C het uitoefenen van invloed op mensen in politieke functies
 - D het vertegenwoordigen van belangen van maatschappelijke groepen

- 2p 30 Het Twitterbericht in tekst 18 roept op tot het tekenen van een verzoek aan de gemeente Rotterdam om een referendum te houden. Met het referendum wil men voorkomen dat 20.000 woningen worden gesloopt of verkocht.
- Wat kunnen organisaties nog meer doen om te proberen de politieke besluitvorming over de woningen in Rotterdam te beïnvloeden? Noem **twee andere** mogelijkheden.

tekst 19

Een politiek orgaan

Dit politieke orgaan bestaat in meerderheid uit mannen: 49 mannen, tegenover 26 vrouwen.

Het gemiddelde lid dat gisteren in dit politieke orgaan is gekozen, is een man van 56 jaar, uit het westen van het land, met een academische opleiding en ervaring in besturen.

naar: het Algemeen Dagblad van 27 mei 2015

- 1p 31 Over welk politiek orgaan gaat het in tekst 19?
- A over de Eerste Kamer
 - B over de Tweede Kamer
 - C over Gedeputeerde Staten
 - D over het Europees Parlement
- 1p 32 Door wie zijn de mannen en vrouwen uit tekst 19 gekozen?
- A door de Nederlandse burgers
 - B door de Provinciale Staten
 - C door de regering
 - D door de Tweede Kamerleden

tekst 20

Uit een verkiezingsprogramma van een politieke partij

Onze partij is:

- voor een respectvolle omgang met dieren en tegen megastallen.
- voor méér natuur en tegen de jacht.
- voor duurzame energie en tegen kolencentrales en gaswinning.
- voor schoon water, schone lucht, bodem en atmosfeer en tegen vervuilende industrieën.
- voor een goed openbaar vervoer en fietspaden en tegen nóg meer snelwegen.

naar: een verkiezingsprogramma Provinciale Staten 2015 van een politieke partij

- 1p 33 Tot welke politieke stroming behoort de partij uit tekst 20?
- A ecologische stroming
 - B liberale stroming
 - C rechts-extremistische stroming
 - D sociaaldemocratische stroming

tekst 21

Ja, ik wil gezonde lucht

Tweede Kamer, kom nu in actie en neem maatregelen tegen luchtvervuiling

Voornaam

Achternaam

E-mail

Postcode

Tel.nummer

E-nieuwsbrief

Houd mij op de hoogte

Teken de petitie

naar: milieudefensie.nl van 18 september 2015

- 2p 34 Tekst 21 is een oproep van Milieudefensie om een petitie te tekenen. Milieudefensie is een pressiegroep. Een kenmerk van pressiegroepen is dat ze bepaalde belangen nastreven.
→ Noem een **ander** kenmerk van pressiegroepen en geef aan waarom uit tekst 21 blijkt dat Milieudefensie daaraan voldoet.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Kenmerk: ...
Milieudefensie voldoet daaraan omdat ...

tekst 22

'Vluchteling opvangen in kantoren'

De gemeente Rotterdam moet leegstaande ruimtes benutten om vluchtelingen op te vangen in de stad. Daarvoor pleit ChristenUnie/SGP-raadslid Setkin Sies. Volgens hem heeft de stad een overschot aan ruimte. Als het aan Sies ligt, wordt het onderwerp snel op de politieke agenda gezet.

naar: De Telegraaf van 2 september 2015

- 1p 35 Het proces van politieke besluitvorming bestaat uit verschillende fasen. Welke fase is te herkennen in tekst 22?
- A fase 1: noemen van wensen / het (h)erkennen van het probleem als politiek probleem
 - B fase 2: vergelijken of afwegen van wensen of behoeften: de politiek komt met oplossingen
 - C fase 3: het nemen van besluiten
 - D fase 4: het uitvoeren van besluiten

tekst 23

'Seksposters' in bushokjes Assen niet verboden

Het college van B en W van de gemeente Assen vindt dat de 'seksposters' van bijvoorbeeld de Kamasutrabeurs, die in Assen op diverse billboards en in bushokjes hingen, een vorm van ... is. Het college vindt niet dat de posters moeten worden verboden. Dat gaf het college als antwoord op schriftelijke vragen van de ChristenUnie in Assen. De ChristenUnie stoort zich aan de erotisch getinte uitingen, zeker vlak bij scholen.

naar: www.assercourant.nl van 20 februari 2015

- 1p 36 Welk grondrecht is op de puntjes in tekst 23 weggelaten?

tabel 1

Uitslag gemeenteraadsverkiezingen Middelburg 2014

partij	aantal zetels
CDA	4
ChristenUnie	3
D66	3
GroenLinks	2
LPM	4
OPA Middelburg	0
PvdA	4
SP	3
SGP	3
VVD	3
totaal	29

naar: www.verkiezingsuitslagen.nl

- 1p 37 Welke bewering naar aanleiding van tabel 1 is juist?
- A Alle partijen die in de Tweede Kamer zitten, zijn ook vertegenwoordigd in de gemeenteraad van Middelburg.
 - B De liberale partijen hebben de meerderheid in de gemeenteraad.
 - C De landelijke christelijke partijen hebben samen 10 zetels.
 - D De lokale partijen hebben geen zetels behaald.
- 1p 38 Wie is de voorzitter van de gemeenteraad?
- A de burgemeester
 - B de fractievoorzitter van de grootste partij in de gemeenteraad
 - C degene die na de verkiezingen door de gemeenteraad hiervoor gekozen wordt

tekst 24

Wet Voedselinformatie

De Europese wet Voedselinformatie stelt eisen aan welke informatie over voedingsmiddelen aan consumenten verstrekt moet worden. Zo zijn er voorschriften voor wat er precies op het etiket moet staan.

naar: www.voedingscentrum.nl van 8 september 2016

- 1p 39 De Europese Unie heeft op verschillende gebieden invloed op het Nederlandse beleid en de Nederlandse samenleving. Op welk gebied heeft de wet uit tekst 24 vooral invloed?
- A op het gebied van milieu
 - B op politiek gebied
 - C op sociaal-cultureel gebied
 - D op sociaal-economisch gebied
- 2p 40 Nederland is een parlementaire democratie. Een parlementaire democratie heeft verschillende kenmerken, bijvoorbeeld dat er grondrechten zijn.
- Noem **twee andere** kenmerken van de Nederlandse parlementaire democratie.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

tekst 25

Burgemeester van Haaksbergen weg

De burgemeester van Haaksbergen stapt op. Een meerderheid in de gemeenteraad had het vertrouwen in hem verloren en dreigde hem weg te sturen.

PvdA, CDA, VVD en de lokale partijen GGH en LH gaven aan het niet meer met hem te zien zitten. Ze vroegen hem te denken aan aftreden. De VVD dreigde desnoods een ... in te dienen.

naar: het Algemeen Dagblad van 28 mei 2015

- 1p 41 Gemeenteraadsleden hebben net als parlementsleden verschillende rechten om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Wat moet op de puntjes in tekst 25 worden ingevuld?
- A amendement
 - B initiatiefvoorstel
 - C interpellatie
 - D motie van wantrouwen
- 1p 42 Een gemeenteraad heeft verschillende taken. Welke taak heeft de gemeenteraad van Haaksbergen uitgeoefend in tekst 25?
- A de controlerende taak
 - B de rechtsprekende taak
 - C de uitvoerende taak
 - D de wetgevende taak
- 1p 43 Politieke partijen kunnen ingedeeld worden op een schaal van links naar rechts. Welke volgorde van links naar rechts is juist?
- A PvdA - CDA - VVD - SP
 - B PvdA - SP - VVD - CDA
 - C SP - CDA - PvdA - VVD
 - D SP - PvdA - CDA - VVD

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.